

recercat

Centres d'estudis de parla catalana

14^a
edició
2018

Jornada de cultura **i recerca local** dels territoris de parla catalana

Manresa 13, 14 i 15 d'abril de 2018 Plaça de Sant Domènec

Exposicions Activitats Debats
Presentacions Conferències
Actualitat
Fira Audiovisuals Llibres
Premis Tallers Jocs Intersubjectius Projectes

Entrada lliure

Us hi esperem!

Per a més informació:
www.irmu.cat

2018
ANY EUROPEU
DEL PATRIMONI
CULTURAL
#EuropeForCulture

 MANRESA
CAPITAL DE LA CULTURA
CATALANA 2018

Organitza:

INSTITUT RAMON MUNTANER
Fundació privada dels Centres d'Estudis de Parla Catalana

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 CCEPC
Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

 CEB
Centre d'Estudis del Bages

 Ajuntament
de Manresa

Col·laboren:

 memoria.cat
Associació Memòria i Història de Manresa

 elCasino
BIBLIOTECA

 cae

 elCasino
CENTRE CULTURAL

 Comissió Civica
del Patrimoni
del Baix Llobregat

 Comissió Civica
del Patrimoni de
les Terres de l'Ebre

 ESN
MANRESA 1522
LA CIUTAT
D'IGNASI

 Fira
Mediterrània
de Manresa
CULTURA POPULAR
I TRADICIONS DEL BAGES

 manresa
turisme

 Me es
MANRESANA
D'EQUIPAMENTS
ESCÈNICS

 MUSEU DE LA
CIÈNCIA I DE LA
TÈCNICA
DE CATALUNYA

 MUSEU DE LA TÈCNICA
DE MANRESA
PARC DE LA SÈQUIA

 PARC DE
LA SÈQUIA
FUNDACIÓ AIGÜES DE MANRESA
JUNTA DE LA SÈQUIA

Amb el suport de:

 FUNDACIÓ
JOSEP IRLA

 Ajuntament de
Móra la Nova

 Capital
de la Cultura
Catalana

Patrocinat per:

 FUNDACIÓ PRIVADA
MÚTUA CATALANA

 Fundació Bancària "la Caixa"

Programa

www.irmu.cat/projectes/recercat

El Recercat és la jornada de cultura i recerca local dels territoris de parla catalana. El seu objectiu és oferir una mostra de la ingent activitat dels centres i instituts de recerca local i comarcal i facilitar un espai de trobada anual.

14a edició **recercat** 2018

JORNADA DE CULTURA I RECERCA LOCAL DELS TERRITORIS DE PARLA CATALANA

Fira

Lloc: Plaça de Sant Domènec

L'espai de la fira està situat a l'interior d'una carpa de 250 m². Els estands estan organitzats per espais territorials (Barcelona-Bages; Penedès; Tarragona; Terres de l'Ebre; Girona - Catalunya del Nord, País Valencià; Illes Balears - l'Alguer; Lleida - La Franja - Andorra) i al seu interior s'hi podran trobar les novetats editorials de la recerca local i comarcal del conjunt dels territoris de parla catalana, així com una mostra dels projectes més destacats dels centres i instituts d'estudis locals i comarcals participants.

Inauguració a càrrec de les autoritats, dissabte 14 d'abril a les 10 del matí

Divendres 13 d'abril: de 18.00 a 21.00 hores
Dissabte 14 d'abril: de 10.00 a 14.30 h i de 17.00 a 21.00 h
Diumenge 15 d'abril: de 10.00 a 14.30 h

Imatge Recercat 2017. Fons del Centre de Lectura de Reus

Exposicions

"Patrimoni Oblidat, memòria literària" produïda per la CCEPC i l'IRMU.

Sala d'exposicions de l'Espai Plana de l'Om (Plaça de la Plana de l'Om, 5). De l'11 al 15 d'abril.

Horari:
De dimecres 11 a divendres 13 d'abril: de 18 a 21 h.
Dissabte 14 d'abril: de 10 a 13.30 i de 17 a 21 h.
Diumenge 15 d'abril: d'11 a 14 h.

L'exposició "Patrimoni oblidat, memòria literària" vol posar en relació elements patrimonials (entenen el patrimoni en un sentit molt ampli), ja desapareguts o bé abandonats o ruïnats –o que en un determinat període històric ho van ser–, amb textos literaris que s'hi han referit. El nostre patrimoni més afeblit es presenta així contemplat des de la memòria, la descripció, la interpretació o la creació literària. Amb el doble acompanyament d'imatge i paraula, la mostra ens ajuda a conèixer, entendre i valorar els testimonis del passat dels nostres pobles i ciutats

-125 Aniversari Tram ferroviari Móra la Nova – Faió 1892 – 2017", produïda per l'Associació Cultural Lo Llaüt d'Ascó, el Museu del Ferrocarril de Móra la Nova i els Ajuntaments de Móra la Nova, Garcia, Vinebre, Ascó, Flix, Riba-roja i Faió.

Sala d'exposicions de la Casa Lluvià (Delegació de Col·legi d'Arquitectes, carrer de l'Arquitecte Oms, núm. 5). Del 13 al 15 d'abril.

Horari:
Divendres 13 d'abril: de 18 a 20.30 h.
Dissabte 14 d'abril: de 10 a 13.30 i de 17 a 20 h.
Diumenge 15 d'abril: d'11 a 13.30 h.

Exposició commemorativa dels 125 anys del tram ferroviari entre este municipi i Ascó. L'exposició consta d'un total de tretze panells desplegablets a través dels quals es va desgranant la història d'este tram, inclòs dins de la Línia dels Directes que uneix Barcelona i Madrid. També s'explica l'impacte que hi va tenir, els llocs de treball que va generar, les implantacions industrials que va atreure així com notícies curioses sobre l'arribada del tren als diferents pobles.

Els textos es complementen amb fotografies històriques que rememoren imatges de les estacions, els trens de vapor, les professions ferroviàries, les infraestructures –com túnels i ponts– o moments rellevants com el pas de Francesc Macià a l'anada i tornada de la negociació de l'Estatut d'Autonomia.

"Lingüistes pel carrer", produïda pel Centre d'Estudis Lingüístics i Literaris de les Comarques Centrals dels Països Catalans (Lo Cel)

Sala d'exposicions de la Biblioteca del Casino (passeig de Pere III, núm. 27-29). Del 10 al 15 d'abril.

Jornades Recercat 13, 14 i 15 d'abril a Manresa

Horari:
. De dimarts 10 a divendres 13 d'abril: de 10 a 20.30 h.
. Dissabte 14 d'abril: d'11 a 19 h.

Aquesta exposició recull la presència de 54 lingüistes del nostre àmbit lingüístic en la toponímia de poblacions dels territoris de parla catalana. Un total de 852 carrers, places, rambles, avingudes, de 476 municipis amb els noms de Pompeu Fabra (amb 267 carrers), Ramon Llull (187) Enric Valor (81) i Sanchis Guarner (60), entre d'altres.

Presentacions

Lloc: Auditori de l'Espai Plana de l'Om

Divendres 13 d'abril
19.00 - 22.00 h. - Mosaic Recercat : La memòria com a recurs històric i social. Mostra d'audiovisuals realitzats des de la perspectiva de la memòria històrica.

"Orgull de baix, Memòria de paisatge", produït per El Pati amb la col·laboració del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. A càrrec d'Isabel Fernández, directora del documental, i de Conxita Sánchez, presidenta del CECBL.

"Viure en una dictadura. Els primers anys del franquisme a Manresa (1939-1959)", produït per l'Associació Memòria i Història de Manresa. A càrrec de Joaquim Aloy, en representació de l'entitat.

Acte conduït per Pineda Vaquer, de l'Institut Ramon Muntaner. Es clourà amb una taula de debat amb els responsables dels audiovisuals.

Imatge Recercat 2017. Fons IRMU

Dissabte, 14 d'abril

10.30 - 12.00 h. - "Patrimoni a debat: reflexions des de la societat civil". Espai conduït per les Comissions Cíviques del Patrimoni del Baix Llobregat i les Terres de l'Ebre. Es tracta d'un espai de debat i reflexió amb l'objectiu de fer una aproximació al patrimoni des dels centres d'estudis sobre la base dels casos que han treballat les dues comissions cíviques constituïdes actualment, la presència d'experts i les aportacions dels assistents. El tema que proposen enguany és: **El patrimoni industrial, estudiar-lo, posar-lo en valor i estimar-lo.** L'objectiu de la taula rodona és centrar-nos en les diferents iniciatives d'estudi dedicades al patrimoni industrial que s'estan portant a terme des de fa anys, però sobretot en les iniciatives que s'estan tirant endavant per posar-lo en valor i transmetre aquesta importància al conjunt de la societat.

Participen:

- Josep Padró, en representació de la Comissió Cívica del patrimoni del Baix Llobregat
- Ferran Torta, en representació de la Comissió Cívica del Patrimoni de les Terres de l'Ebre
- Jaume Perarnau, director del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya
- Modera: Jaume Serra, vicepresident del Centre d'Estudis del Bages

12.30 - 13.00 h. - Mosaic d'experiències

La Fira Mediterrània de Manresa, a càrrec de David Ibáñez, director artístic de la Fira

18.30 - 20.00 h. - Mosaic Recercat: presentació de projectes

- "Els forns d'oli de ginebre de Riba-roja d'Ebre". Projecte del Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre i Amics de Riba-roja. Presentació a càrrec de Judit Vidal

- "Descobrir el patrimoni immaterial de les cases de la Barceloneta". Projecte del Taller d'Història de la Barceloneta. Presentació a càrrec de Maria Jesús Vidal i Isabel Centeno.
- "Dones Amunt. II Fase". Projecte del Centre d'Estudis del Bages. Presentació a càrrec d'Alicia P. Navalón.
- Presentació de l'Any Aureli Capmany, a càrrec de la seva comissària, Montserrat Garrich.
- "Les visites d'Aureli Capmany a Manresa i la seva relació amb les entitats culturals manresanes". Presentació a càrrec de Glòria Ballús.

Liurament Premis Recercat

Lloc: Auditori de l'Espai Plana de l'Om

Dissabte, 14 d'abril - 13.30 h

Acte presentat per Tàtels Pérez

Comptarem amb l'actuació de Pili Cugat (intèrpret de La Jueva de Tortosa), acompanyada de Carlos Lupprian a la guitarra, amb cants de nocces dels jueus catalans i cançons del seu espectacle de música i poesia *Jocs d'aigua*.

Imatge Recercat 2017. Fons IRMU

Activitats complementàries

VISITES (dissabte a la tarda i diumenge al matí)

Dissabte 14 d'abril.

17h.: La Casa Consistorial en temps de les Bases de Manresa (visita a càrrec del Centre d'Estudis del Bages)

Punt de trobada: plaça Major, 1

Els dies 25, 26 i 27 de març del 1892 es va celebrar a Manresa la primera Assemblea de la Unió Catalanista, amb l'objectiu de redactar una constitució regional catalana. La Unió Catalanista era una federació que agrupava diverses entitats catalanistes a finals del segle XIX. A l'assemblea que van celebrar al Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa, un centenar de delegats de tot Catalunya van discutir i aprovar per unanimitat el text que es coneix amb el nom de Bases de Manresa, un dels primers documents del catalanisme polític que n'ha estat un símbol fins als nostres dies.

En el document es parlava del poder de Catalunya i de les seves relacions amb el govern de l'Estat, del poder regional. També es fixava el català com a llengua oficial del país, s'establí una divisió territorial en comarques i la necessitat de crear unes corts pròpies entre altres acords.

A l'assemblea hi van participar personalitats de la vida social, política, cultural i econòmica de Catalunya com Lluís Domènech i Montaner, Àngel Guimerà, Josep Puig i Cadafalch, Enric Prat de la Riba, Narcís Oller, Francesc Moragas i el manresà Oleguer Miró entre molts altres.

Aquesta reunió va ser considerada un fet significatiu de la nostra història i, per això, el 7 de juny del 1931, el president de la Generalitat, Francesc Macià, va inaugurar una placa commemorativa al Saló de Sessions de l'Ajuntament de Manresa.

Per ser escenari de l'Assemblea de les Bases de Manresa i d'altres fets històrics, com les guerres de Successió i del Francès, la Casa Consistorial de Manresa ha estat declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) dins la categoria de 'lloc històric'.

Diumenge 15 d'abril

10h - La Manresa industrial i contemporània al Museu de la Tècnica de Manresa (visita a càrrec del Centre d'Estudis del Bages i del Museu de la Tècnica de Manresa)

Punt de trobada: carretera de Santpedor, 55

El monumental edifici dels Dipòsits Vells acull el Museu de la Tècnica de Manresa, que explica els principals esdeveniments a la ciutat i a la comarca en època industrial a partir de dues destacades exposicions permanents: una mostra sobre la sèquia ens explica la gran obra de la sèquia des d'una perspectiva històrica i centrada especialment en els seus efectes per al creixement de la producció agrícola i de l'urbanisme des de l'edat mitjana; d'altra banda, una mostra sobre la cinereria explica la importància d'aquesta indústria a la ciutat, que és el gran referent del sector al mercat espanyol.

Actualment s'hi pot visitar l'exposició temporal "Del PTV al TDK. Com vivíem a Manresa entre els anys quaranta i noranta?", que s'estructura en cinc àmbits de la vida quotidiana i mostra, a partir del fons de peces del Museu de la Tècnica de Manresa, una varietat d'objectes i situacions que formen part de l'imaginari col·lectiu des dels anys quaranta als noranta.

11h. - Espai Manresa 1522. La ciutat d'Ignasi (visita a càrrec de Manresa Turisme)

Punt de trobada: plaça de Fius i Palà, s/n

L'Espai Manresa 1522 ofereix una visió de conjunt de la ciutat que va conèixer Ignasi de Loiola durant la seva estada de quasi un any a la capital del Bages on, segons la tradició, inicià l'escriptura dels Exercicis Espirituals. Per mitjà de diversos recursos –una maqueta de la Manresa de principis del segle XVI, un audiovisual, caixes de llum...– proposa una aproximació a la ciutat on el futur sant va viure un seguit d'experiències que el van transformar profundament i el van confirmar en la missió que culminaria en la fundació de la Companyia de Jesús.

L'espai és també una invitació a conèixer els diferents punts de la ciutat que conserven el record de la peïjada ignasiana, units a través d'un itinerari de descoberta.

L'exposició incorpora diferents restes artístiques i arquitectòniques, procedents d'edificis que el fundador dels jesuïtes va conèixer i va veure amb els seus propis ulls.

*L'Espai Manresa 1522 també es podrà visitar de manera lliure el dissabte de 10 a 14h i de 17 a 20h i el diumenge de 10 a 14h.

Inscripcions gratuïtes. Cal fer-ne reserva prèvia a la butlleta d'inscripció, al tel. 977 401 757 o a l'adreça merce@irmu.org abans del dia 6 d'abril.

RECERXIC

Dissabte 14 d'abril de 18.00 a 20.00 h.

recerxíc

Tallers pensats des de la recerca local

L'activitat centrada enguany en jocs d'equilibri i habilitat tindrà lloc el dissabte 14 d'abril a partir de les 18 hores a la carpa, a càrrec del CAE. Activitat gratuïta.

Cal inscripció prèvia a merce@irmu.org, al tel. 977 401 757 o al punt d'informació de la fira el mateix dia, abans de les 14.00 h.

Dinar anual de la recerca local

Dissabte, 14 d'abril a les 15.00 h

Restaurant la Cuina i Canonge Restaurant